

prima instanță: Sv. Garștea-Bria
instanța de apel: A. Panov, S. Arnăut, T. Pelin,

dosarul nr.2ra-2536/13

D E C I Z I E

18 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul	Iulia Sîrcu
Judecătorii	Vera Macinskaia, Valentina Clevadî Tamara Chișca-Doneva, Nicolae Clima

examinînd cererea de recurs declarată de către Șiclo Irina,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Șiclo Irina împotriva Î.S. „Institutul Național de Standardizare și Metrologie” cu privire la anularea ordinului cu privire la personal nr. 48-p din 01.03.2011, reîncadrarea în câmpul muncii, recuperarea salariului pentru lipsa forțată de la lucru, încasarea prejudiciului moral, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2013, prin care apelul declarat de către Î.S. „Institutul Național de Standardizare și Metrologie” a fost admis și casată hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 11 decembrie 2012 de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 31 mai 2011, Irina Șiclo a depus cerere de chemare în judecată împotriva Î.S. „Institutul Național de Standardizare și Metrologie” cu privire la anularea ordinului cu privire la personal nr. 48-p din 01.03.2011, reîncadrarea în câmpul muncii, recuperarea salariului pentru lipsa forțată de la lucru, încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că la 12 iulie 2010, în privința ei a fost emis ordinul nr.231-p cu privire la eliberarea din funcție în temeiul art.86 alin. (1) lit. c) Codul Muncii - în legătură cu reducerea statelor de personal.

Nefiind de acord cu ordinal menționat reclamanta s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea prejudiciului material și moral.

Menționează reclamanta că în temeiul hotărîrii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 30 noiembrie 2010, a fost repusă în funcția deținută cu încasarea salariului pentru lipsa forțată de la lucru. Hotărîrea nominalizată de către administrația pîrîtului nu a fost contestată.

Susține reclamanta că aflându-se zilnic la locul său de muncă, din partea administrației nu a fost asigurată cu volumul de lucru, nu i-au fost create condițiile pentru exercitarea obligațiunilor de serviciu, i s-a spus că, poate face orice dorește.

Pînă la 01 decembrie 2010, administrația întreprinderii a discutat modalitatea de a o concedia.

La 01.12.2010 a fost emis ordinul nr. 387-p cu privire la executarea hotărîrii instanței de judecată, anularea ordinului de concediere, cu care a făcut cunoștință la data de 02.12.2010.

Tot atunci, la 02.12.2010 i s-a adus la cunoștință ordinul nr. 388 din 01 decembrie 2010, prin care a fost preîntâmpinată despre reducerea statelor care va avea loc.

La 16 decembrie 2010, reclamanta s-a adresat către directorul întreprinderii cu o cerere prin care a solicitat asigurarea cu volumul de lucru, deoarece lucrările care urma a le exercita în conformitate cu obligațiunile de serviciu, se transmiteau lucrătorilor angajați conform contractului de muncă. Nici un răspuns la adresarea sa nu a primit.

La 01 martie 2011, prin ordinul nr. 48-p, a fost eliberată din funcția deținută în temeiul art.86 alin. (1) lit.c) Codul muncii.

Acest ordin reclamanta îl consideră ilegal și nefondat, emis contrar prevederilor art.87 alin. (1) Codul Muncii. Acordul comitetului sindical poartă un caracter formal.

La 14.12.2010 după executarea de către administrația întreprinderii a hotărîrii judecătorești despre repunerea ei în funcție, a avut loc ședința comitetului sindical cu privire la acordul de concediere repetată în legătură cu reducerea statelor de personal. În cadrul ședinței președintele comitetului sindical a informat membrii comitetului că trei lucrători activează prin cumul și alte 18 persoane sunt noi-angajați.

Reclamantei nu i s-a propus un alt loc de lucru, nu a fost discutat dreptul ei preferințial la muncă. Totodată s-a discutat că, la întreținerea ei se află tatăl-invalid și un fecior.

În așa mod nu a decăzut nici un temei care a servit drept temei pentru refuzul sindicatului la concedierea reclamantei la 21 mai 2010 și indiferent de acest fapt, la 14.12.2010 comitetul sindical a dat acordul său la concedierea reclamantei.

Suplimentar indică reclamanta că de către administrația pîrîtului au fost încălcate prevederile art.88 Codului muncii, și anume, reclamantei nu i s-a propus un alt loc de muncă, nu au fost reduse locurile de muncă vacante și persoanele care activează prin cumul, fapt confirmat prin extrasul din procesul-verbal al ședinței comitetului sindical.

În perioada activității reclamanta a absolvit Universitatea RM avînd specialitatea „Drept”, însă la locul de muncă vacant în perioada de timp nominalizată a fost angajat un alt lucrător.

A fost încălcată și procedura concedierii, și anume reclamanta indică că, de la 12 ianuarie 2011 pînă la 22 ianuarie 2011, de la 10 februarie 2011 pînă la 22 februarie 2011 s-a aflat în concediu medical în legătură cu stresul legat de

concedierea și atârarea administrației întreprinderii față de ea, ce se confirmă prin actele medicale corespunzătoare.

Contrar prevederilor alin. (2) al art. 88 CM, administrația pîrîului a inclus perioada nominalizată în termen de 2 luni.

Ordinul de eliberare din funcție a fost emis la 26.02.2011, urmînd să fie emis la 01.02.2011. Astfel, ordinul de eliberare a reclamantei din funcție a fost emis după expirarea termenului de 2 luni după preavizare, în legătură cu ce urma a fi prelungit contractul de muncă, deoarece o astfel de procedură nu poate fi inițiată repetat pe parcursul anului calendaristic.

La adresarea reclamantei la inspecția muncii referitor la corectitudinea emiterii ordinului de către administrația întreprinderii, a fost primit răspuns că a fost încălcată legislația muncii.

Mai indică reclamanta că prin concedierea ilegală pîrîtul i-a provocat un prejudiciu moral. Ea a rămas fără lucru și surse de existență în perioada crizei economice, avînd la întreținere tatăl-invalid și feciorul-student. Din aceste considerente consider reclamanta că prejudiciul moral urmează a fi estimat la suma de 50000 lei.

Solicită Șiclo Irina anularea Ordinului cu privire la personal nr. 48-p din 01 martie 2011, repunerea în funcția deținută anterior de la 01.03.2011, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu și prejudiciu moral în mărime de 50 mii de lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 11 decembrie 2012, acțiunea a fost admisă parțial, a fost anulat Ordinul „Cu privire la personal” nr. 48-p din 01 martie 2011 emis de către ÎS „Institutul Național de Standardizare și Metrologie” privind concedierea Irinei Șiclo - specialist în sector certificare produse industriale, s-a hotărît de a o repune pe Irina Șiclo în funcția de specialist în sector certificare produse industriale al ÎS „Institutul Național de Standardizare și Metrologie” de la 01 martie 2011, a încasa de la ÎS „Institutul Național de Standardizare și Metrologie” în beneficiul Irinei Șiclo suma de 54598,18 lei cu titlu de salariu pentru perioada lipsei forțate de la serviciu, a încasa de la ÎS „Institutul Național de Standardizare și Metrologie” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1638 de lei, în rest cerințele au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2013, apelul declarat de către Î.S. „Institutul Național de Standardizare și Metrologie” a fost admis și casată hotărîrea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 11 decembrie 2012, de admitere a acțiunii, cu emiterea unei hotărîri noi de respingere a acțiunii.

La 17 mai 2013, Șiclo Irina a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea în vigoare a hotărîrii primei instanțe de admitere a acțiunii.

Recurenta, Șiclo Irina, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel la examinarea pricinii eronat a aplicat legea materială, nu a constatat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, prin ce a emis ohotărîre ilegală.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum rezultă din actele cauzei, Irina Șiclo, la 12 iulie 2010, prin ordinul nr.231-p cu privire la eliberarea din funcție în temeiul art.86 alin. (1) lit. c) Codul Muncii - în legătură cu reducerea statelor de personal, a fost concediată.

În temeiul hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 30 noiembrie 2010, a fost repusă în funcția deținută cu încasarea salariului pentru lipsa forțată de la lucru.

La 01 decembrie 2010, a fost emis ordinul nr. 387-p cu privire la executarea hotărârii instanței de judecată, anularea ordinului de concediere, cu care recurenta a făcut cunoștință la data de 02.12.2010. Tot atunci, la 02.12.2010 i s-a adus la cunoștință ordinul nr. 388 din 01 decembrie 2010, prin care a fost preîntâmpinată despre reducerea statelor care va avea loc.

Prin ordinul nr. 48-p din 01 martie 2011, Irina Șiclo a fost eliberată din funcția deținută în temeiul art.86 alin. (1) lit.c) Codul muncii.

Instanțele ierarhic inferioare de judecată au emis hotărârile sus enunțate.

Instanța de recurs analizând materialele anexate la dosar în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios ajunge la concluzia că decizia instanței de apel este emisă contrar normelor de drept material și procedural, din care considerente urmează a fi casată, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Cu referire la norma de drept citată, și în coraport cu materialele cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor circumstanțelor pricinii.

Actele cauzei denotă că la 01.10.2001 Șiclo Irina a fost angajată de către intimat în calitate de inginer cat. I cu categoria de salarizare 15 în secția certificare a produselor industriale conform ordinului nr.171-p.

Prin ordinul nr. 48-p din 01 martie 2011, Irina Șiclo a fost eliberată din funcția deținută în temeiul art.86 alin. (1) lit.c) Codul muncii.

Conform art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, Concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate.

Potrivit art. 88 alin. (1) Codul muncii, angajatorul este în drept să concedieze salariații de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art.86 alin.(1) lit.b) și c)) doar cu condiția că:

a) va emite un ordin (dispoziție, decizie, hotărîre), motivat din punct de vedere juridic, cu privire la lichidarea unității ori reducerea numărului sau a statelor de personal;

b) va emite un ordin (dispoziție, decizie, hotărîre) cu privire la preavizarea, sub semnătură, a salariaților cu 2 luni înainte de lichidarea unității ori de reducerea numărului sau a statelor de personal. În caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, vor fi preavizate numai persoanele ale căror locuri de muncă urmează a fi reduse;

c) o dată cu preavizarea în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal, va propune în scris salariatului preavizat un alt loc de muncă (funcție) în cadrul unității respective;

d) va reduce, în primul rînd, locurile de muncă vacante;

e) va desface contractul individual de muncă în primul rînd cu salariații angajați prin cumul;

f) va acorda salariatului ce urmează a fi concediat o zi lucrătoare pe săptămînă cu menținerea salariului mediu pentru căutarea unui alt loc de muncă;

g) va prezenta, în modul stabilit, cu 2 luni înainte de concediere, agenției pentru ocuparea forței de muncă informațiile privind persoanele ce urmează a fi disponibilizate;

h) se va adresa organului sindical în vederea obținerii acordului pentru concediere, în modul prevăzut de prezentul cod;

i) în cazul în care reorganizarea sau lichidarea unității presupune reducerea în masă a locurilor de muncă, va informa, cu cel puțin 3 luni înainte, despre acest lucru organele sindicale din unitatea și ramura respectivă și va iniția negocieri în vederea respectării drepturilor și intereselor salariaților. Criteriile vizînd reducerea în masă a locurilor de muncă se stabilesc prin convențiile colective.

Chiar dacă instanța de apel s-a expus asupra termenului de 2 luni de preavizare, considerînd că 3 zile acordate reclamantei pentru decesul tatălui, sunt analogice concediului anual de odihnă, concediului de studii și concediului medical, instanța de apel, contrar legii procedurale, nu a analizat alte argumente expuse de reclamantă și respingerea de către angajator prin încălcarea prevederilor legale în domeniul dreptului muncii.

În acest sens instanța de apel nu a verificat dacă a avut loc reducerea unității.

Instanța de recurs constată că reducerea unității este cu adevărat o oportunitate a angajatorului și nu poate fi apreciată de instanța de judecată decât prin prisma prevederilor legale de respectare a procedurilor la concedierea în baza acestui temei.

Potrivit art. 88 alin. (3) Codul muncii, locul de muncă redus nu poate fi restabilit în statele unității pe parcursul anului calendaristic în care a avut loc concedierea salariatului care l-a ocupat.

Din materialele dosarului rezultă că imediat după reducerea statelor de personal și eliberarea din funcție a Irinei Șiclo în temeiul art.86 alin. (1) lit.c) Codul muncii, intimatul a emis ordinul nr. 97 din 28 martie 2011, prin care a fost inclus în statele de personal, cu începerea de la 28.03.2011, în Organism Certificare a Produselor, sector certificare produse industriale, o unitate de specialist cu coeficientul tarifar 2.2 și salariul tarifar 2420 lei (Bratunov I.).

Colegiul remarcă că și la data de 21.12.2010, în legătură cu necesitatea de producție, intimatul a emis ordinul nr. 410, prin care s-a decis de a include în statele de personal, cu începere de la 21.12.2010 în Organism Certificare a Produselor, sector certificare produse industriale, o unitate de specialist cu coeficientul tarifar 2.8 și salariul tarifar 3080 lei.

Reieșind din cele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia că instanța de apel nu a verificat argumentele reclamantei cu privire la existența altor locuri vacante, inclusiv a locurilor de muncă prin cumul.

Potrivit art. 88 alin. (1) lit. d) și e) Codul muncii, angajatorul va reduce, în primul rând, locurile de muncă vacante, va desface contractul individual de muncă în primul rând cu salariații angajați prin cumul.

Colegiul notează că instanța de apel nu a verificat dreptul preferențial la muncă a recurente, față de alți lucrători ai instituției, nu s-a verificat existența altor locuri vacante, or potrivit studiilor ce le deține recurenta, aceasta poate activa și în alte subdiviziuni ai întreprinderii, sau poate să pretindă la alte locuri vacante.

În afară de aceasta instanța de recurs constată că la examinarea chestiunii de dare a acordului de eliberare din funcție a reclamantei, organul sindical a votat cu 4 voturi pro la 1 împotrivă, cu toate că președintele comitetului sindical a invocat că nu i s-a oferit un alt loc de muncă vacant existent și că nu s-a luat în considerație starea ei familială.

În aspectele expuse, instanța de apel urma să verifice dacă reducerea a avut loc cu adevărat, sau prin încălcări admise angajatorul a efectuat o reducere, cu elemente de respectare, în viziunea sa a procedurii legale de concediere, cu scopul de a o concedia pe reclamantă.

În circumstanțele descrise, urmează de stabilit cu certitudine, dacă intimatul a respectat procedura de concediere prevăzută de art. 88 Codul muncii, dacă s-a respectat dreptul preferențial al reclamantei față de alți lucrători, dacă existau sau nu locuri vacante sau persoane care ocupau funcții prin cumul la momentul eliberării din funcție a recurente și dacă a fost cu adevărat sau nu reducerea unității în cadrul unității.

Prin urmare, se conchide că nu au fost stabilite și nu au fost elucidate pe deplin circumstanțele de fapt ale cauzei de rînd cu argumentele invocate de către părți, fapt ce servește temei pentru casarea deciziei instanței de apel și remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel, avînd în vedere faptul că instanța de apel continuă examinarea cauzei după prima instanță și poate corecta erorile admise pe parcursul examinării pricinii în prima instanță, iar erorile judiciare enunțate nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

La rejudecare urmează a se ține cont de cele expuse în decizia dată, de a stabili corect situațiile de fapt și de drept ale litigiului, ținînd cont de toate prevederile legale în domeniu și în baza probelor prezentate de părți, de a crea condiții obiective și reale participanților la proces pentru realizarea drepturilor lor procedural și în baza probelor pertinente administrate, raportate la legea materială ce guvernează raportul juridic litigios, să emită o hotărîre legală și întemeiată.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Șiclo Irina.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Șiclo Irina împotriva Î.S. „Institutul Național de Standardizare și Metrologie” cu privire la anularea ordinului cu privire la personal nr. 48-p din 01.03.2011, reîncadrarea în cîmpul muncii, recuperarea salariului pentru lipsa forțată de la lucru, încasarea prejudiciului moral, cu restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Vera Macinskaia

Valentina Clevadî

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Clima